

Hindi Urdu for Health

The Practice of Medicine in Hindi and Urdu

repositories.lib.utexas.edu/handle/2152/64261

Hindi Urdu Flagship | South Asia Institute | Department of Asian Studies | The University of Texas at Austin

Unani Practice

Unani (also spelt Yunani) refers to the tradition of Graeco-Arabic medicine. Like Ayurveda, this also a comprehensive tradition of medicine that goes back of Hippocrates, but owes a lot to the wisdom and experience of Arabic and Persian physicians. India remains one of the most prominent countries encouraging research and education in the field of Unani medicine. Listening to the Unani video clips will make the students aware of not only the concepts used in Unani medicine, but also the integral role of faith in healing.

FAITH IN UNANI - PART 3

Video URI: hdl.handle.net/2152/65729

Contents:

Hindi Transcription	2
Hindi Vocabulary	3
Hindi Question	4
Urdu Transcription.....	5
Urdu Vocabulary	6
Urdu Question	7

Hindi Transcription

एक और जब मैं आपसे कैमरे के अलावा बात कर रहा था तो आपने कहा था कि एक वो कुछ तज दीद आप लिख के दे देते हैं...

हूं...

कागज पे...

जी-जी... ताबीज ...

उसके बारे में, उसके बारे में आप मुझे बतायें, क्या है वो?

ताबीज होता है वो...

जी...

हमारे जो कुरान शरीफ है, कुरान शरीफ, उसके अंदर हर तरह का ईलाज है, जिस्मानी भी, रुहानी भी... उसके अंदर कुछ ताबीज ऐसे, ऐसी-ऐसी आयतें होती हैं जिनको हम लिख के, कागज पर देते हैं... जैसे मान लो, कोई मरीज है, और डॉक्टरों ने उसको लाईलाज कह दिया कि इसका कोई ईलाज नहीं है... अगर कुछ दिन उसका ईलाज किया जाये, जैसे हम ताबीज लिखकर दे देते हैं, इसको सारे शरीर को मिलके जलाना है... और एक ताबीज लिख के दे दिया, भई, इसको पीना है, पानी में घोल करके, सुबह के टाईम, खाली पेट पीना है... तो उससे उस मरीज को काफी राहत मिलती है, बहुत आराम मिलता है और वो आ के कहता है कि हां, मुझे काफी आराम है... बहुत सुकून है... बहुत से मरीज ऐसे भी आये के भई घुटने में दर्द हो रहा है या कमर में दर्द हो रहा है, अभी हमारे पास एक और आता है जिसके यहां, राईट साईड में, रसौली बताई थी डॉक्टरों ने... हमने उसको ताबीज दिये, मल के जलाना है जी ये, एक ताबीज है, इसको खाली पेट पीना है, एक उसके साथ हमने दवाई लगा रखी थी पीने के लिये, डाईजैस्टिव, तो अभी वो कल आई थी मेरे पास, तो वो बतला रही थी कि वो पेट की जो रसौली है वो, मुझे लग रहा है कि बहुत कम होती जा रही है... काफी आराम मिल रहा है इसमें...

तो आप क्या ये मानते हैं कि जो यूनानी ईलाज है...

जी...

यूनानी दवायें हैं...

जी...

इसमें रुहानी ताकत का बहुत बड़ा हाथ होता है?

रुहानी ताकत का बहुत बड़ा हाथ है... हम लोग जो लिखते हैं, उसके ऊपर लिखते हैं नुस्खे के ऊपर लिखते हैं यानि कि शिफा देखने वाला ऊपर वाला है, खुदा है... हमारा तो सिर्फ काम है, दवाई दे दी... अब ऊपर वाला इसमें मदद करेगा... शिफा देगा... और वो देता है... ऊपर से मदद होती है इसके अंदर... अब हकीम लोग जो होते थे वो सिर्फ ये नहीं है कि सिर्फ मरीज को दवाई दे दी, बस चलो, ठीक हो जायेगा... रात में, तन्हाई में, उसके लिये दुआ भी करते थे... भई ये मेरा मरीज, अल्लाह इसको शिफा देना... इसको मुकम्मल शिफा देना... वहां लालच नहीं होता है... एक, कौम की खिदमत का जज्बा होता है, हकीमो को...

तो आप भी जब नमाज पढ़ते हैं तो आप भी दुआ मांगते हैं?

बिल्कुल मांगते हैं...

हर मरीज के लिये दुआ?

हर मरीज के लिये... बल्कि उठते-बैठते भी यही कहता हूं, ऐ मालिक सच्चे, कर दे सबको अच्छे...

Hindi Vocabulary

	तजदीद	
Written	लिख के	
Amulets	ताबीज	
The holy Koran	कुरान शरीफ	
Cure, remedy, treatment	ईलाज	इलाज
Physical, bodily	जिस्मानी	
Spiritual	रुहानी	
Verses	आयतें	
Patient	मरीज	
Incurable	लाईलाज	लाइलाज
Body	शरीर	
To burn	जलाना	
To drink	पीना	
Making a solution in water	पानी में घोल करके	
Empty stomach	खाली पेट	
Peace, respite	सुकून	
Pain in the knee	घुटने में दर्द	
Pain in the hip	कमर में दर्द	
	रसौली	
Rub and burn	मल के जलाना	
Medication, drug, medicine	दवाई	
Spiritual strength	रुहानी ताकत	
Treatment	शिफा	
Unani doctor	हकीम	
Loneliness	तन्हाई	
Patient	मरीज	
The zeal to serve	खिदमत का जज्बा	

Hindi Question

हकीम जी दवाइयों के साथ रूहानी इलाज भी करते हैं, कैसे?

- 1 नुस्खें के ऊपर ताबीज़ लिख कर देते हैं
- 2 हर रात मरीज़ों के लिये दुआ करते हैं
- 3 सब इलाज करते हैं
- 4 नमाज़ पढ़ते हुए मरीज़ों के लिये दुआ भी माँगते हैं

Urdu Transcription

ایک اور جب میں آپ سے میں کیمرے کے علاوہ بات کر رہا تھا آپ نے کہا تھا کہ ایک وہ کچھ تجویز آپ لکھ کے دے دیتے ہیں۔۔۔

ہوں۔۔۔

کاغذ پہ۔۔۔

جی، جی۔۔۔ تعویذ۔۔۔

اس کے بارے میں، اس کے بارے میں آپ مجھے بتائیں، کیا ہے وہ؟
تعویذ ہوتا ہے وہ۔۔۔

جی۔۔۔

ہمارے جو قرآن شریف ہے، قرآن شریف، اس کے اندر ہر طرح کا علاج ہے، جسمانی بھی، روحانی بھی۔۔۔ اس کے اندر کچھ تعویذ ایسے، ایسی ایسی آیتیں ہیں جن کو ہم لکھ کے، کاغذ پر دیتے ہیں۔۔۔ جیسے مان لو، کوئی مریض ہے، اور ڈاکٹروں نے اس کو لا علاج کہ دیا کہ اس کا کوئی علاج نہیں ہے۔۔۔ اگر کچھ دن اس کا علاج کیا جائے، جیسے ہم تعویذ لکھ کر دے دیتے ہیں، اس کو سارے شریر کو مل کے جلانا ہے۔۔۔ اور ایک تعویذ لکھ کے دے دیا، بھئی، اس کو پینا ہے، پانی میں گھول کر کے، صبح کے ٹائم، خالی پیٹ پینا ہے۔۔۔ تو اس سے اس مریض کو کافی راحت ملتی ہے، بہت آرام ملتا ہے اور وہ آ کے کہتا ہے کہ ہاں، مجھے کافی آرام ہے۔۔۔ بہت سکون ہے۔۔۔ بہت سے مریض ایسے بھی آئے کہ بھئی کھٹنے میں درد ہو رہا ہے یا کمر میں درد ہو رہا ہے، ابھی ہمارے پاس ایک اور آتا ہے جس کے یہاں، رائٹ سائڈ میں، رسولی بتائی تھی ڈاکٹروں نے۔۔۔ ہم نے اس کو تعویذ دیے، مل کے جلانا ہے جی یہ، ایک تعویذ ہے، اس کو خالی پیٹ پینا ہے، ایک اس کے ساتھ ہم نے دوائی لگا رکھی تھی پینے کے لئے، ڈائجسٹو، تو ابھی وہ کل آئی تھی میرے پاس، تو وہ بتلا رہی تھی کہ وہ پیٹ کی جو رسولی ہے وہ، مجھے لگ رہا ہے کہ بہت کم ہوتی جا رہی ہے۔۔۔ کافی آرام مل رہا ہے اس میں۔۔۔
تو آپ کیا یہ مانتے ہیں کہ جو یونانی علاج ہے۔۔۔

جی۔۔۔

اس میں روحانی طاقت کا بہت بڑا ہاتھ ہوتا ہے؟

روحانی طاقت کا بہت بڑا ہاتھ ہے۔۔۔ ہم لوگ جو لکھتے ہیں، اس کے اوپر لکھتے ہیں نسخے کے اوپر لکھتے ہیں۔۔۔ یعنی کہ شفا دینے والی ذات ہے، اوپر والی ذات ہے، خدا ہے۔۔۔ ہمارا تو صرف کام ہے، دوائی دے دی۔۔۔ اب اوپر والا اس میں مدد کریگا۔۔۔ شفا دیگا۔۔۔ اوپر وہ دیتا ہے۔۔۔ اوپر سے مدد ہوتی ہے اس کے اندر۔۔۔ اب حکیم لوگ جو ہوتے تھے وہ صرف یہ نہیں ہے کہ صرف مریض کو دوائی دے دی، بس چلو، ٹھیک ہو جائیگا۔۔۔ رات میں، تنہائی میں، اس کے لئے دعا بھی کرتے تھے۔۔۔ بھئی یہ میرا مریض، اللہ اس کو شفا دینا۔۔۔ اس کو مکمل شفا دینا۔۔۔ وہاں لالچ نہیں ہوتا ہے۔۔۔ ایک، قوم کی خدمت کا دل میں جذبہ ہوتا ہے، حکیموں کو۔۔۔

تو آپ بھی جب نماز پڑھتے ہیں تو آپ بھی دعا مانگتے ہیں؟

بالکل مانگتے ہیں۔۔۔

ہر مریض کے لئے دعا؟

ہر مریض کے لئے، ہر مریض کے لئے۔۔۔ بلکہ اٹھتے بیٹھتے بھی یہی کہتا ہوں، اے مالک سچے، کر دے سب کو اچھے۔۔۔

Urdu Vocabulary

Written	لکھ کے
Amulets	تعویذ
The holy Koran	قرآن شریف
Cure, remedy, treatment	علاج
Physical, bodily	جسمانی
Spiritual	روحانی
Verses	آیتیں
Patient	مریض
Incurable	لاعلاج
Body	شریر
To burn	جلانا
To drink	پینا
Making a solution in water	پانی میں گھول کر کے
Empty stomach	خالی پیٹ
Peace, respite	سکون
Pain in the knee	گھٹنے میں درد
Pain in the hip	کمر میں درد
	رسولی
Rub and burn	مل کے جلانا
Medication, drug, medicine	دوائی
Spiritual strength	روحانی طاقت
Treatment	شفا
Unani doctor	حکیم
Loneliness	تنہائی
Patient	مریض
The zeal to serve	خدمت کا جذبہ

Urdu Question

حکیم جی اپنی دوائیوں کے ساتھ روحانی علاج بھی کرتے ہیں، کیسے؟

- 1 نسخے کے اوپر تعویذ لکھ کر دیتے ہیں
- 2 ہر رات مریضوں کے لئے دعا کرتے ہیں
- 3 یہ سب چیزیں کرتے ہیں
- 4 نماز پڑھتے ہوئے مریضوں کے لئے دعا بھی مانگتے ہیں